

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Ishaja kot priloga „SLOVENCU“ sveder vsak prvi in tretji četrtak meseca. Ako je ta dan praznik, iside „DOMOLJUB“ dan pozrej. Cena mu je 80 kv. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravništvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Naznanila se vsprejajajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 12

V Ljubljani, 20. junija 1895.

Letnik VIII.

Kaj je novega po svetu?

Državni zbor. Kar smo zadnjič napovedovali o koaliciji, to se že danes uresničuje. Koalicija se razbija, lim, kateri je to protinatorno zvezo drža', pušča in ko boče prihodnji »Domoljub« izšel, je že morebiti več ne bo. Hvala Bogu! — Razbija se pa nad celjskim vprašanjem. V proračunski debati prišla je namreč celjska gimnazija, za katero se moramo mi Slovenci že toliko časa boriti, v razgovor. Ker so sklenili Poljaki glasovati zanjo, za to ji je zagotovljena večina. Poljaki pa tega ne storé iz ljubezni do bratskega naroda slovenskega, o kaj se, ampak le zato, ker smatrajo vstanovitev slovenske gimnazije za znamenje napredka. V najlepši luči pa se je tu pokazal poljski poslanec Gnievoš, ki je sam pisal v »Novo Prešo« članke, naperjene proti Slovencem. To se lahko razume, ako povemo, da je mož liberallec in pa zagovornik židov. Drugači bi ga »Nova preša«, židovski list, ne častil tako zelo; kajti omejeni list le židom in židovskim liberalcem zatiga kadiło. Isti čifutski list vjeda se tudi nad sedmimi Slovenci, ki sedé v državnem zboru, češ, da bode zaradi njih razbila se koalicija. Vse javkanje nič ne pomaga: nemško liberalna levica bržkone izstopi iz koalicije, ministerstvo se bode razpršilo in dobili bode zopet nekaj novih ministrov, nekaj starih bo pa še ostalo. Prav britko občutimo pomankanje katoliške stranke v naši zbornici, ki bi gotovo prodrła vsakokrat s svojimi glasovi, ko bi se vsi poslanci zavedali svojega katoličanstva. To tudi čutimo pri volivni preosnovi. Kakor smo že zadnjič poročali, bo ta predloga šla rakom žvižgat, kajti skrpna je tako čudno, da nima ne nog ne glave, le hib in napak je polno. In kdo je zopet tisti, ki je na slabšem? Ubogi delavec, kateremu hočejo še tisto mrvico pravic odvzeti, kar jih ima. Zato pa ni ravno čudno, da so na Dunaju vzrogovili socijalisti, ko je prišla ta volilna preosnova na dan in da so morali še le redarji razgnati razgrajajočo množico. Na vseh straneh je vse gnjilo, to prepričanje dobimo, ako pogledamo sedanje stanje našega liberalnega vladanja: treba je zdravega krščanskega duha, da se ta

gnjiloba na državinem telesu odpravi. In Bog daj, da zamoremo kmalo poročati iz državnega zbora kaj boljšega nego zdaj! — Kar se pa tiče novega ministra Goluhovskega, res nismo prav nič na boljšem kakor popred, kajti videti je, da se res družega ni menjalo kakor osebe: saj se da to povzeti iz njegovega govora v zadnjem zasedanju delegacij. Le potolaženi bodimo, da bode vse ostalo pri starem gledé vnanje politike kakor je bilo do sedaj, kajti tudi Gulohovski vidi v trodržavni zvezi osrečenje vsej Evropi.

Kdo bode vladal dunajsko mesto? To je zdaj tudi jako pereče vprašanje. Po vsej sili hočejo židovski liberalci zopet sestti na mehke stole občinskih svetnikov, tako so se jim ta mesta prikupila. Posebno radi bi pa videli, da bi kak tak liberalen mož dobil zlato verizico dunajskega župana. A kristjani pravijo: Ne boš in delajo kar je le moč. Povsod snujejo volilne odbore, sklicujejo volilne shode. Sijajno je pričel volilni boj dr. Lueger s prekrasnim govorom v svojem volilnem okraju, ter brezobzirno bičal podlo lopovstvo židovskih liberalcev. Židje so pa še tako predrzni, da so v svojih listih zahtevali, da naj se volitve v občinski svet prelože na jesen, ker je večina teh krivonosih mogotcev zdaj na počitnicah. O da bi jih —. Lej, lej, kako hočejo zapovedovati, a vrli krščanski Dunajčanje se ne brigajo zanje, ampak neumorno delajo, da stró liberalnega zmaja. Posnemajmo jih! —

Zadnje dni obiskal je naš cesar *Gradec*, da je otvoril novo vseučilišče in novi muzej. Pri tej priliki pokazali so liberalno-nemški visokošolci svojo mržnjo do katoliškega visokošolskega društva »Karoline« s tem, da so naznanili ravnateljju vseučilišča, da se oni ne udeležé sprejema Nj. Veličanstva, če bode to katoliško društvo navzoče. In glej, »Karol'na« ni smela priti. Zato so pa vrli visokošolci poslali cesarju telegram in mu pojasnili svoje stališče in mu izrekli globoko udanost.

Na *Nemškem* je zopet jeden minister izpregel, minister trgovstva namreč. Škoda ga ni nič, je bil privrženec kapitalizma in liberalcev. Hude preglavice pa

delajo vojaški upravi socijalni demokratje v nemški armadi. Kajti tudi med vojaštvom dobili so že mnogo pristasev in že je bilo mnogo uradnih tajnostij po socijalistih objavljenih. Zato skušajo oblastva z vsemi sredstvi temu priti v okom, kajti v času vojske bi bilo to zelo nevarno za državo. —

V *Italiji* se godé čudne reči. Volili so dva socijalista, ki še sedita v ječi, pa sta zmagala proti Crispiju. V Rimini je neki Barboti napal grofa poslanca Feraro in ga hudo ranil, tako da je moral umreti. Povod temu je, ker je grof Feraro premagal pri volitvah socijalista Barbotija in zato ga je zdaj ta hudo ranil. Dné 10. t. m. pa je laški kralj otvoril laško zbornico in naznanjal ni v svojem govoru nič družega ko nove davke in pa neki zakon, po katerem bodo tudi višji uradniki spadali pod sodno oblast navadnih sodišč. Sicer pa hočejo Lahi letos zopet neumnosti uganjati, kajti kakor je kralj naznanil, praznovali bodo 25 letnico, odkar je Rim združen z Italijo, odkar je oče sedanjega kralja prav kot navaden ropar oropal sv. Očeta njegovega posestva. Te slavnosti pametno mislečih pač ne bodo premotile! —

Vrhovni *carigranski* patrijarh razkolne cerkve naročil je učenjakom svojim, naj odgovoré na zadnji dve pismi našega sv. očeta Leona XIII., ter naj zavrnejo njegove besede. Ta trdovratnost razkolnikov pač presega vse meje in napravlja žalost sv. očetu, ki se toliko trudijo za zjedinenje.

Tudi *bolgarski* nekdanji minister Stambulov se je pokazal kot prav čuden mož. Mislilo se je nekdaj, da ga ni večjega poštenjaka ko je on, a pred kratkim prišlo je nekaj stvari na dan, ki Stambulovu niso nič kaj po godu. Zato jo bi bil rad potegnil iz dežele, in prosil je vlado za potni list, češ, da je bolan in da se gre v karlove vari zdraviti. Toda potnega lista ni dobil, ampak pričela se je zoper njega preiskava, kajti zagotavlja se, da je porabil Štambulov nad milijon frankov iz državne blagajne. Tudi je dal pri nekih volitvah streljati med ljudi, tako da je bilo blizu 50 oseb deloma umorjenih deloma ranjenih. In to se mu zdaj otepa. — —

Francoski ministerski predsednik Faure potoval je sedaj po južni Franciji. Pokazal se je v kaj čudni luči. Kajti po jedni strani je prijazno sprejemal framazone in z-de, ter jim govoril lepe besede, po drugi strani pa je odkoval sestro prednico civilne bolnice s križem častne legije ter prav uljudno z njo govoril. Tudi proti škofu Daibertu vedel se je kaj prijazno in hvalil njegove duhovnike. Kakšen mož je tedaj ta Faure? Ni katolik, ni framazon, ampak on je vsako minuto kaj družega, kakor mu ravno najbolj kaže, ali po domače: »na dve plati nož.« To je pa še najslabše.

Na *Turškem* je sultan odstavil svojega velikega vezirja in na njegovo mesto pozval Said pašo, ki je že pred desetimi leti opravljal to službo. Povod temu pa je dogodek v Džedah: Beduini napadli so namreč angleškega, ruskega in francoskega konzula. Prvega so usmrtili, ostala dva pa hudo ranili. Omenjene države poslale so takoj vojne ladije v rudeče morje, ker ob tem morju leži imenovano mesto. Turška vlada pa skuša drugim državam

zadostiti, pa vlade bodo porabile ta ugošek in vplivale na Turčijo, da olajša Armencem težko breme. Sicer se pa Turčija obnaša nekako osorno proti drugim državam in na bolgarsko in srbako mejo poslali so celo vojsko, ki naj pridno opazuje meje. Ne vemo, kaj če to pomeniti.

Kitaj. V Šangbaju in provinciji kantonski je vse polno anarhistov; oblastva se trudijo ugnati jih v kozji rog, pa se jim ne posreči. Med prebivalstvom samim vnela se je tudi strašna meščanska vojna: mesta, vasi, vse je prizgano in vrše se grozni zločini. Povsodi rop in požiganje. Preveliko kitajsko cesarstvo hiti pogubi v naročje; je pač preveliko, uprava pa preslaba.

Šibe potresa, reši nas, o Gospod!

S to prošnjo končali smo naše zadnje poročilo o potresu in zdi se nam, da smo storili to iz nekega strahu pred ponavljajočimi se sunki, kajti dné 10 t. m., v ponedeljek po sv. Trojici malo čez polu deveto uro zjutraj pretresla se je zemlja zopet jako hudo, tako da je splošna sodba, da tako močnega sunka ni bilo še od one strašne noči. Ljudje so preplašeni bežali na ulice, golobje so vzleteli s svojih počivališč in delavci na odrih so se s strahom oklepali ravno dovršenega zidovja, drugi so se pa ulegli po odrh. Velik strah je bil tudi v šolah. Učitelji so v nižjih razredih komaj udržali učence, ker sicer bi se bila utegnila zgoditi kaka nesreča po stopnicah. V ljudskih šolah in na pripravnici so pouk koj ustavili do petka. Na koncu hočemo še podati nekaj novic o potresu iz drugih krajev, zdaj pa pogledjmo nekoliko v sedaj od prahu belo Ljubljano.

Ozrmo se najprej po cerkvah. Št. Jakobska cerkev že nima več nobenega zvonika; štiri manjše zvonove so obesili v natašč za to pripravljeno utico na sv. Jakoba trgu in ko so se zvonovi po dolgem premolku zopet oglasili, silile so marsikomu solze v oči. Ravno tako je bilo, ko so na predvečer sv. Rešnjega Telesa zazvonili pri oo. frančiškanih zvonovi »Zdravo Marijo«. Tako sedaj pri vseh peterih farnih cerkvah zvoni in to je že nekaj tolažbe v tem žalostnem času. Pri št. jakobski cerkvi spravili so se sedaj tudi nad drugi zvonik in so ga do strehe podrli. Tudi trnovska cerkev nima več nobenega stolpa. Št. jakobska in frančiškanska cerkev utegnile biti odprti v kratkem času. Prav živo se namreč čuti pomanjkanje cerkv; kajti ob nedeljah dopoldne, zlasti kadar je deževno, so stolnice, sv. Petra in sv. Florijana cerkev tako natlačene, da ne bi palo jabolko na tla, ako bi je spustil z viška. Prav nič se tudi ne ve, kdaj bode ta ali ona cerkev zopet pözidana in popravljena, le podira se.

Predolgo tudi ni državne pomoči in mnoge spravlja to v malomarnost, da puste svoje hiše v nemar in jih ne popravljajo. Strah, kaj bo z onimi na zimo, ki so v barakah, prihaja vedno večji, čimbolj se bliža zima. Dovoršenih je sedaj nad 46 barak za okoli 1300 oseb. A 900 oseb še potrebuje barak. Nekatero so sicer bolj

trpežno narejene, iz nekake opeke namreč, katera je narejena iz posibkovine (t. j. iz one tvarine, ki se rabi za zamaške); te opeke, ki so silno lahke, se potem na deske pribijejo in omečejo. Pa tudi te bržkone ne bodo mogle klubovati hudemu mrazu.

Nekatere postopače pa so sedaj začeli srbeti prsti in več nočij skušali so priti v barake, pa ne pri vratih, da bi ubogim prebivalcem še tisto malo, kar so rešili, pokradli. Pa v njih ponočnem delu motili so jih policaji, in jedno noč so imeli poleg tega, da niso nič ukradli, se to smolo, da so jih stražniki zasačili in jih v obilnem spremstvu peljali na rotovž, da bodo tam premišljevali svoje hudobije. Tuji delavci pa nekateri hudo preklinjajo, tako, da so jih že zaradi tega morali nekaj vtakniti v luknjo. Ono nedeljo pa so trije ciganje oskrunili z nožmi podobo Križanega na Karlovski cesti. Ljudstvo, razdraženo po tem zločinu, bi jih bilo kmalu pobilo, da jih niso policaji peljali v zapor. Res je to žalostno, da je mnogo takih ljudij, ki v tem žalostnem času Boga kar naravnost izzivajo. In ne smemo se potem čuditi, da se jeza Božja noče utolažiti, če še na predvečere velikih praznikov in tudi o praznikih samih ponočni rogovileži ne dadó miru. Tako je bil v nedeljo, 9. junija v Spodnji Šiški tak hrušč in vrišč, da so se i tujci i domačini nad tem jezili.

Visoka vlada sporočila je na Dunaj, koliko da je skode in pri tem cenila škodo v Ljubljani na 4 milijone. Ministerstvo se je izreklo, da ne more dati več ko 1¹/₂ mil. za mesto in deželo. To je pač skoro bi dejal neznačajna pomoč in še s tem država toliko časa čaka. Ljubljana bi lahko postala jedno najlepših glavnih mest, ako bi dovolj velika pomoč prišla ob pravem času; kajti sedaj se lahko ulice in ceste vravnajo, poslopja, ki bi morala biti zunaj mesta, podero, kakor n. pr. vojaška bolnišnica in sploh, mnogo bi se lahko storilo za prihodnji razvoj stolnega mesta. Pa glej, vojaška uprava je v tem oziru prav počasna; tudi je mnogo častnikov, ki so bili nastanjeni in nastavljeni v Ljubljani pri vojaški bolnici, premestila v Galicijo.

Vidi se, da se za Ljubljano ne obeta nič kaj prida. Le pri Bogu je pomoč, pri ljudeh je ni več z lepa najti.

Zdaj pa hočemo cenjenim čitateljem »Domoljuba« tudi podati poročila z dežele o zadnjem silovitem sunku.

V D. M. v Polju je bil istega dne (10. junija) močan, silovit potres, najtrdnjša poslopja so se kar majala. Otroci v soli so kar tulili strahu in nekaj jih je siloma uslo.

Iz Homca. Potreslo se je tako, da je v cerkvi odpadlo nekaj ometa, v mrtvašnici odstopil strop, in po vasi opeka padala raz strehe.

V Mengšu dobilo je nekaj poslopij novih razpok, stare so se pa razširile. Delavke iz tovarn so ustavile delo, solarji so hoteli skozi okna poskakati, žival je bežala zbegana po cesti in opeka se je vsipala raz streh.

Iz Cerkljan na Gorenjskem. Pri zadnjem sunku zazvonili so zvonovi kakor prv krat. Farna cerkev, ravno komaj popravljena, je zopet dobila razpoko v prezbiteriju. Farovž, na novo preslikan, zopet poškodovan. Otroci, ki

so bili v soli, jokali so strahu in morali so jih domu spustiti. V Reki se je utrgala velika skala.

V Tunjicah so se stare razpoke v cerkvi, farovžu in mezniji še bolj razširile in močni sunek pometal je precej ometa na tla. Sunka so čutili dva.

Iz Zlatopolja. Ljudje na polju delajoči pravili so, da so kar videli, kako jih je vzdigovalo. Srednji in mali zvon sta začela peti. Nekaterim, ki so krompir okopavali, šlo je malo pred potresom na bljuvanje in vsi so bili zmešani, vendar pa vzroka temu niso vedli. Kmalu na to se je zemlja strašno potresla.

V Slavini zapazili so tisti večer pred potresom in pa že prej več večerov večkrat luči ob potoku, ki so bile toliko svitle, da se je od daleč razločilo kamenje pri suhih zidovih in skladi med njim. Ali so bile navadne veše ali ka-li? Poprej tega niso nikdar opazili.

Iz vseh krajev naše slovenske domovine prihajala so poročila o tem zadnjem potresu in vsa so v tem jedina, da je bil ta za Velikonočnim najhujši. Prosimo iskreno in s skesanim srcem usmiljenega Boga, da naj nam bo milostljiv in naj ne gleda na naše grehe, zaradi katerih smo zaslužili kazen, temveč naj umiri tresočo se zemljo. Sveti Bog, Sveti, Močni, Neumrtjivi:

Usmili se nas!

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. Delavci in delavke iz tobačne tovarne poromali so 9. t. m. na Kurešček in nesli so seboj stari kip Matere Božje, ki so ga dali na svoje stroške prav lepo prenoviti. Tudi mnogo drugih stvari so napravili za to romarsko cerkev. Cerkveno slovesnost jim je opravil preč. g. kanonik Ivan Sušnik. — Katol. slov. društvo za radovljiški okraj je sklenilo poslati podružnici slovenskega planinskega društva v Radovljici pismo tele vsebine: Naj bi hribolazci ne silili vodnikov, da jih spremljajo ob nedeljah in praznikih na gore, ne da bi bili zjutraj pri sv. maši, ker se s tem širi verska brezbriznost med naše pošteno gorenjsko ljudstvo. Ob enem pa imenovano društvo pozivlja tudi vse vodnike, naj se s častno besedo svojemu škofu zavežejo, da ne bodo hodili brez svete maše na gore ob nedeljah in praznikih. Z veseljem moramo javljati, da je velika večina vrlih vodnikov to že storila, ostali se pa gotovo ne bodo premišljali isto storiti. Slov. katol. društvo dalo je to slov. in nem. planinskemu društvu na znanje. — V Dolnjem Zemonu pri Ilir. Bistrici nastal je zadnjega majnika ogenj, ki je vpepelil sedem hiš. Ker je bilo vreme mirno, in so ognjegasci hitro pritislili, ni se ogenj dalje razširjal. Pri tej priliki pa se nekateri niso mogli zdržati, da ne bi udrihali po ondotnem g. kapelanu Rudolfu, ki se je protivil temu, ker je županstvo hotelo samovoljno nalagati občini stroške, češ da se je protivil prekoristni brizgalnici. Le pošteno, pa nič zavijati! G. kapelan pa je takoj skazal svojo požrtvovalnost, ko je dal za pogorelece 40 gld. — Mesto Črnomelj je imelo 31. maja visokega

gosta v svoji sredi. Prisel je namreč nadvojvoda Evgen, veliki mojster nemškega viteškega reda. Mesto je bilo v praznični obleki in ljudje so veselo pozdravljali visokega gosta, ki se je kmalo odpeljal na Vinico. — Dne 4. junija pogorel je v Mostah poleg Ljubljane pod posestnice Antonije Mlinar, hiša Jakoba Premru in Marije Sumrak in pa hiša št. 14, ki je last čast. karmelitaric. Zažgal je baje neki pijanček po neprevidnosti s pipo. — Na Šmarni gori je bil binkoštni torek pravi praznik. Prisli so romarji v procesijah od Št. Petra v Ljubljani, s Črnuč in z Jeziče in tudi od drugih far. Št. peterska kapelana gg. Bulovec in Plečnik imela sta presveto opravilo, poslednji pa tudi pridigo, peli so lepo šentpeterski pevci. Svete maše začele so se ob 4. uri zjutraj in se ob 11 uri je bila cerkev polna romarjev. — C. kr. ministerstvo dovolilo je za vodovod v Kočevju 22.000 gld. podpore. — V nedeljo 9. junija bil je v mašnika posvečen v knezskofijski kapeli P. Adolf Čadež, franciskan, ter je v torek 11. t. m. daroval prvo sveto daritev na Rožniku; pridigoval mu je P. Jožef. — V Kamniku nad Zalostno Goro stegli so se binkoštni ponedeljek popoldne fantje in trije so pretepli četrtega nekega Jožeta Pršina do smrti. Menda so že vsi trije v rokah pravice. — Na Jetici umri je dobro znani posestnik Jernej Persin, po domače Štrimel. Mnogo let je deloval kot marljivi odbornik za blagor občine in on je bil prvi, ki je začel pred 40 leti kupčevati z zeljem. Imel je nazadnje nasajenih že nad 50.000 zeljnih sadik vsako leto. — Utopila se je 29. m. m. triletna hči posestnika Jos. Srebeca v Suhorju. Padla je raz brv, ki ni imela nikake ograje ter se je utopila v Suhorici. — Povodenj v Planini je trajala cele tri mesece ter je napravila veliko škodo pri poljedelstvu. Utekla je dne 23. maja in dne 3. junija zginila je tudi iz Babnega doła pri Lazih. Bog nam daj odslej lepo vreme. Zanimivo je, da je voda zadnje štiri dni tako naglo upadala, da je mnogo rib zaostalo po raznih kotanjah, ki niso ob pravem času zbežale v strugo Unice. Kmetje so jih veliko vjeli. — V Kačici pri Štangi je zgorela Adamova hiša in vse, kar je bilo notri. Revščina je velika, ker je veliko otrok. — V Beli Cerkvi prihrumela je 7. t. m. nevihta in začela je padati debela, robata toča, da je bilo hkrati vse v ledu. Pod strešnimi kapi jo je bilo cele kupe. Naredila je precej škode po vrtovih in sadežih. — Na Dolenjskem je bil 6. t. m. hud naliv od Iga do Visnje gore, vmes je sla tudi toča, vendar brez posebne škode. V petek 7. t. m. popoldne pa je toča močno pobila po Šmihelski, deloma po žužemberski fari. Zita niso popolnoma uničena vsled toče, toda letošnji sneg jim je toliko škodil, da ne bomo skoraj nič pridelali. Gradenska in križka gora sta baje uničeni. Od Žužemberka pri Dvoru pol ure daleč se dežja niso imeli. Ne vemo, kaj bo letos — Bog nas tepe s snegom, potresom, točo, — država nas stiska z davki in nam draži železnico, gorje ti, ubogi kmet, gorje! — V Črnem Vrhu nad Polhovim Gradcem zadela je 6. t. m. tukajsnejega posestnika po domače Prosenka huda nesreča. Žena njegova je delala butarice dober streljaj od hiše. Ker je začel nalotavati dež, sla je vedrit s svojimi tremi otroci

pod bližnjo bukev. Nakrat se zabliška in strela udari kakih 20 korakov proč v zemljo in njen puh omami vse štiri, da nezavestni obleže. Mož, ki je nekoliko proč drva sekal, prihiti — dasiravno sam nekoliko omamljen — ter spravi otroke k zavednosti, žena pa je obležala mrtva. — V premogokopu pri Medvodah se je 1. t. m. ponesrečil delavec Fr. Hafner iz Zapog. Zadela ga je ročica, katero je prehitro izpustil. Umri je 4. t. m. zapustivši vdovo s tremi otroci. — C. kr. poljedelsko ministerstvo je dovolilo, da se zviša državna podpora za napravo vodovoda v Razdrtem, okraj Postojina, od 800 na 1200 gld. — V spodnji Idriji ponesrečil se je Mat. Budnik. Šel je v »mejo« drva nabirat in zvrnil se je čez skalnati rob. Glava se je skoraj popolnoma razbila udje so vsi polomljeni. Mož je star 77 let, pa vendar krepak. — V Dragi na Belokranjskem je šola zaradi koz zaprta. — Posestva industrijske družbe kupilo je poljedelsko ministerstvo za 1.400.000 gld. Izročitev posestva se zvrši 1. julija. — Premeščeni so gg. Franc Fik iz Bbnice v Komendo, Mihael Horvat iz Banjaloke v Ribnico, Janez Nemanjič od treh Kraljev v Rovte. — Na Savi pri Jesenicah se je dne 7. junija nenadoma pri delu mrtev zgrudil 34 letni Jakob Žvan, doma iz Boh. Bistrice. Zadel ga je baje mrtvoud. So pač zdravstvene razmere pri oni tovarni pomanjkljive. — Deželni zbor kranjski se snide prve dni meseca julija v izredno zborovanje in traja kakih osem dni. Zborovanje se bode vršilo na starem strelišču. — Deželni naliv dne 7. t. m. napravil je pri sv. Gregorju pri poljskih pridelkih mnogo škode, ker je pobral iz nekaterih njiv mnogo prsti. Nekemu žagarju odneslo je nad 200 žaganc in potrla kolesa pri mlinu. Škode je precej. Tukaj naj pokaže oblastvo svojo skrb za prebivalce, ne pa tako, da zaradi bolezni, katere že davno več v fari ni, prepoveduje prepotrebni katoliški shod. Tu boli! — Deželna vlada je vzela v najem hišo gospoda Seuniga. Tu bode stanoval g. deželni predsednik. Tudi vladni uradi bodo začasno v tem poslopju. — V Planini treščilo je 12. junija v hlev posestnika Josipa Kremenska v Lazih. Zgorel je prostorni hlev do tal, poleg njega stoječ kozolec, nekaj krme, 20 sežnjev drv in 4 mlada praseta. — Na Hribu pri Vrhniki unel se je 10. t. m. v podstresju hiše Martina Sluge požar, ki je napravil 500 gl. škode. — Name-rava se ustanoviti v kratkem zveza kranjskih posojilnic, mislimo, da bomo imeli priložnost v prihodnjem listu poročati o tej prekoristni stvari. — V Zagorju se je razpočil med procesijo možnar in je zdrobil delavcu Iv. Kralju spodnji del noge popolnoma. — Dne 14. t. m. pogorela so v Trzinu Katarini Podbevšek vsa gospodarska poslopja. Škode je 1400 gld. Tudi nekaj živine je poginilo. Trdi se, da je odletela iskra iz mimogredega vlaka na slamnato streho in jo zažgala. — V Zgornjih Pirničah obesil se je minoli petek tako imenovani »stari osel.« Mož je bil blazen in se je hotel ze dvakrat utopiti v Savi.

S Štajerskega. Dne 4. in 5. junija so bili prestvili cesar v Gradcu, kjer se je slovesno odprlo novo vseučilišče. Požarnemu društvu v Iljaševcih in Bučevcih

pri Ljutomeru so podelili svetli cesar po 70 gld. podpore. — Nadvojvoda Evgen, vel. mojster križnikov, si je o binkostih ogledal posestva nemškega viteškega reda pri Vel. Nedelji in v Ormožu. — Dne 11. t. m. je preteklo 25 let, kar je baron Kübeck cesarski namestnik na Štajerskem. Trudil se je biti nepristransk in tudi Slovencem pravičen. V imenu slovenskih poslancev in Slovencev so mu čestitali dr. Radey, dr. Sornec, dr. Jurtela in dr. Dečko. — V Ptuj, Radgoni in Judenburgu na gornjem Štajerskem bodo letos krajevne razstave goveje živine. — V Savinjski dolini, celjski in konjiški okolici so čutili dne 10. t. m. okoli $\frac{3}{4}$ 9 dopoldan precej močen potres. Škode ni napravil. — V Pobrežju pri Mariboru je letošnje spomlad nastalo malo jezero, ki pokriva 36 oralov njiv in travnikov. — Delo pri novi frančiškanski cerkvi v Mariboru vrlo napreduje. Desni zvonik že krijejo, in tudi levega so 12. t. m. dozdali. — V Poličanah se je 23. majnika položil vogelni kamen za novo župnijsko cerkev. — V Radenskih toplicah pri Radgoni se postavi letos nova kapela. — Nova petrazredna sola v Vojniku je že pod streho. Drugo leto nameravajo zidati cerkev. — Dne 6. t. m. je udarilo v hšo Vinka Zadavca na Grabah pri Središču in ubilo 29letno ženo. Otrokoma, ki sta bila pri materi, pa se ni nič zgodilo. — V rajhenburški župniji je neka žena zastrupila svojega moža, druga pa je svojega otroka živega pokopala. — Na Štajerskem podučuje 1530 učiteljev in 531 učiteljic in 868 katehetov. — V zadnjem času so imeli sv. misijon v Braslovčah, Dobovi in Loki pri Zidanem mostu; od 22. do 30. jun. bo pa v Zabukovju. — Mil. knezoškof bodo letos delili zakrament sv. birme in obiskali župnije v dekanijah: Maribor na desnem bregu Drave, Vel. Nedelja in Zavrč. — Župnika sta postala: čast. g. Jakob Merc v Rajhenburgu in č. g. Al. Cilensek v Stopercah.

Koroško. Župnijo Sörg je dobil tamošnji provizor č. g. Ant. Confal. — Razpisani sta župniji Sirnič in Eltendorf. — Župnikom pri glavni mestni fari sv. Ilja v Celovcu je imenovan č. g. Leop. Unterkreuter, župnik v Zgor. Dravogradu. — Č. g. Franc Kup je nameščen kot kapelan v Dobrli vasi. — Dne 27. maja se je v Celovcu osnovala zadruha pivovarjev za Koroško. — »Zlato« poroko sta praznovala dne 4. t. m. v Celovcu Jos. in Ter. Verdenik. — Vstrelil se je dne 24. maja posestnik Jos. Haberl v Graniški dolini. — V romarsko cerkev pri Beljaku, ki hrani v sebi čudežni križ, prišlo je oni teden nekaj slovenskih Korošcev. Pobožno so pokleknili in jeli skupno moliti za nesrečne Ljubljance. Bog plačaj vrlim Korošcem njih gorko ljubezen! — Stolni dekan mil. g. Jakob Rebernik v Celovcu je dne 5. junija po daljši bolezni umrl. Pokojnik bil je rojen l. 1807. v Zrelcu pri Celovcu, posvečen l. 1830. Pogreb je bil v petek ob $\frac{1}{8}$ uri zjutraj. Pokopali so ga v njegovem rojstnem kraju. — Mil. g. knezoškof so birmali na binkoštna praznika 1298 birmancev. — Dne 23. maja so imeli koroški čebelarji dobro obiskan shod v Trgu. — Pri izletu je dne 16. t. m. na Otoku na Vrbskem jezeru po mrtvoudu zadet nagloma umrl 16 letni tretješolec in gojenec kn. šk. Marijanišča E. Zeme iz Kotarč. — Nekaj

nemških koroških posojilnic hoče osnovati svojo zavezo in vabi tudi slovenske posojilnice v zavezo. Mislimo, da bodo te pač toliko previdne, da ne bodo šle na limanice. Od naših narodnih nasprotnikov ni nikjer nič dobrega pričakovati. — Pogorele so dne 3. junija v Kadelu blizu Glaneka tri hiše in dvoje gospodarskih poslopij. Dne 7. t. m. je gorelo v Pulstu, škode je 2000 gld. — Obilno skrbi dela kmetom stalno zelo neugodno vreme. Na več krajih nastale so že povodnji, ponekod je tudi toča napravila nekoliko škode. — Svitli cesar je potrdil zakon, s katerim se občina Zgornja Bela razdeli v štiri samotojne občine. — Stepli so se nemški »burši« pri Brezah. Nekega mlinarja, ki je slučajno prišel poleg, so tako hudo ranili v grlu, da je kmalu umrl. Da bi se kaj sličnega zgodilo na Slovenskem, kako bi nemški listi pisali o — surovosti »bindišarjev.« — C. kr. deželni predsednik Šmid-Zabierov je hudo obolel. Najbrž pojde v pokoj. Zadel ga je bajé mrtvoud po desni strani.

Goriško. V Solkanu pri koritu nad vasjo so našli vaški čuvaji v krvi ležečega moža. Samomorilec, rodom Rezijan, pognal si je štiri kroglice v »podnji del života, vendar so se živega pripeljali v bolnišnico. Vzrok samomora je neznan. Videli so pri njem precej denarja. Vzbujal pa je že na predvečer pozornost s svojim čudnim obnašanjem. — Dne 11. jun. pokopali so pri Sv. Križu na Vipavskem vikarja kapucinskega samostana č. o. g. Hermenegilda Lebiča. Rajni bolehal je za jetiko. Bil je doma na Štajerskem pri sv. Martinu blizu Celja.

Listek.

Sultanovi sužnji.

Carigradska slika iz 17. stol.

11. Lepa povest.

Drugi dan zvečer je čepel hromi Konrad v kotu nekega dvorišča, katerih je v palači sultanovi mnogo, poleg male Marijce ter tolažil bridko jokajočo deklico. Marijca je ravno zvedela, kako hudo je bil bratec kaznovan, ker ni hotel zatajiti svete vere, kako so mu odvzeli lepa oblačila ter ga predstavili med najzaničevanejše hlapce. Oj, kako je dekletce jokalo zavoljo tega! Zvedela je tudi, kako sta se dobra meniha trudila, da bi odkupila Valterja, ter seveda upala, da se povrne tudi sama k očetu in materi na lepi dom. In sedaj ji je povedal Konrad, da o tem še govoriti ni, in da tudi Valter noče brez sestrice oditi z menihoma.

Konrad ni motil več deklice, vedel je, da je najboljša, ako se izjoka. Šele čez nekaj časa sočutno pravi: »Marijca, prav lepo je od Valterja, da neče sestrice zapustiti, ljubi Bog mu gotovo povrne, ker je tako blagega srca. Pa tudi ti bodi tako blagodušna in priganjaj ga, da vendar odpotuje. Le glej, ako ostane tukaj in se seveda se naprej brani, ter se ne odpove ljubemu Odrešeniku, kakor je storil nesrečni Janoš, dal ga bode sultan do smrti bičati. Ako pa odide, povrne se lahko čez leto in dan

sam ali pa kateri menihov, prinese s seboj mnogo denarja in odkupi tebe. Med tem časom pa ostanem jaz pri tebi, ter te tolažim.»

Ljubeznivo je govoril hromi deček te besede, a še huje se oblivala deklica solze; vendar pa ihté odločno izpregovori: »Da, da Konrad, Valter mora iti! Oj, jaz pa bodem tako zalovala po domu, da umrem; toda Valter mora k očetu in materi. In če bodem tedaj že mrtva, ko se povrne Valter ali dobri menih z denarjem, odkupijo lahko tebe, in takrat poveš materi in očetu in Valterju, da sem jih zmirom ljubila, in da sem vsak dan molila k ljubemu Bogu in Materi božji in ang-ljčku varhu, kakor so me učili. In kaj ne, Konrad, če tudi ne bode na mojem grobu križa in mi ne bodo dali s seboj nobenega venčka, kakor sem videla doma pri Liziki, kaj ne, da pridem vendar v nebesa?»

»Seveda, Marijca, prideš v nebesa, ako ostaneš tako pridna in tako pobožno umreš,« odvrne Konrad. Sedaj moram pa v palačo k sultanki; saj veš, da me pokliče navadno vsak dan ob tem času; pripovedati ji moram povesti. Moli v tem k ljubi Materi božji, da mi položi prave besede na jezik; zakaj nocoj ji hočem povedati prav posebno povest.»

Deček je odšel v službo. V sobi pred sultankinim stanovanjem se je pohlevno stisnil na pripravljeno blazino. Ni se zmenil za zbadanje drugih sužnjev, mirno je čakal, kdaj ga pokličejo k sultanu. Dolgo ni bilo nič, Konrada je že skrbelo. Naposled se vendar odgrne težko zagrinjalo iz damasta, ki je bilo namesto vrat v Fatimino sobo, in stara zamorka zakliče z zamolklim glasom: »Pritlikavec!»

Konrad takoj vstane in se napravi v Fatimino sobo. Med potjo opravi še kratko molitvico. Fatima je počivala na ležišču, iz blazin napravljenem; namignila je hromemu dečku, naj se vsede na blazino, ki je skrita za vezeno, prenesljivo steno. Rekla mu je: »Gledati te nočem, pritlikavec, besede tvoje pa poslušam rada; zakaj tvoj glas je sladek kakor glas slavca, a tvoj obraz je grd kakor čuka.»

»Tebe pa je Alah obdaril z lepoto kakor rožo med cveticami, in kar je več, dal ti je srce dobro kakor srce matere,« odvrnil je Konrad.

»Mislim pač, da je tudi tvoje srce boljše kakor tvoja postava,« smijala se je sultanka. »Modrosti ti je pa Alah tudi dovolj dal; zakaj še nikdar nisem videla pritlikave starke, ki bi se bita v enem letu tako dobro naučila našega jezika in znala že tako lepo pripovedovati v tujem jeziku. In kakšno novo, lepo, krščansko pripovedko poveš mi danes, da potem s to povestjo razveselim lahko tudi jaz svoje tovarišice? Zgodovino pobožne Genovefe sem jim večeraj pravila, bila jim je zelo všeč.»

»Oj, gospa, tvoja usta so pač vse lepše govorila, kakor moja. Še marsikatero lepo, krščansko pripovedko znam, katero povem svoji gospej, ako mi dovoli. Danes pa bi ti rad povedal dogodbo iz zgodovine Mavrov, ako je tvoji dobroti prav.»

»Mavrovsko povest? Le povej, pritlikavec, in če bode lepa, izprosiš si lahko kako milost.»

Pri teh besedah je Fatima posrkala nekoliko sladke pijače iz kristalne skledice, vzela v usta cev iz pipe na vodo in dala dečku znamenje, naj prične pripovedovati.

»Sedaj, ljuba mati božja, stoj mi na strani!« se vzdihne deček tiho in začne pripovedovati.

»Dolgo je že od tega časa, ko so si Mavri osvojili del Španjskega. Čula si gotovo o divnem kraljestvu, kneginja, ki leži daleč na zahodni strani in kjer so mavrovski sultani sezidali najkrasnejšo palačo na svetu? Še lepša je neki ta palača kakor grad, ki ga je Soliman, krasoto ljubeč, tukaj v Stambul postavit. Z glavo majas gospa; a tako so pripovedovali tvojemu hlapcu. V onem času torej je živel pri slavnem mestu Toledi na nekem gradu, ki je bil prej last nekega španjskega kralja, mavrovski emir, Hasan po imenu. Imel je ženo, bila je lepa in modra, in ljubil jo je zelo. Zulejka ji je bilo ime. Imela sta dva kaj ljubka in lepa otročiča, dečka ki je obetal, da bode moder in pogumen kakor emir, in hčerko lepo in dobro kakor angel iz nebes. In Hasan pravi nekega dne svoji soprogi: »Alah mi je mnogo dal. Ta grad in toliko sveta okrog in mnogo konjev in vojakov in zlata in dragih kamenov polne zaboje, in tako milost sultanovo, da bi mi dal še lepši grad in še več sveta in več plemenitih konj in večje množine vojakov in strežnikov in desetkrat večje zaklade, ako bi ga prosil. Toda žene, kakor si ti, in otročičev, kakoršna sta najin Juzuf in najina Miri, ne mogel bi mi dati, ako bi mi ju Bog vzela.»

»Ne bode ju nama vzela,« odvrnila mu je nato soproga.

»Oj, Zulejka, to je v božjih rokah. Ali ne veš, da živimo v tej deželi v vednih bojih, in da se prav sedaj bližajo ponosni Španjci z novimi vojnimi močmi pod junakom Cidom? Ravnokar je pridirjal sultanov sel na dvorišče; sultan me kliče, naj pridem s svojimi možmi v njegov tabor v Toledo. Ako je zapisane v zvezdah, da bode naša vojska zmagana, pridero zmagovalci pred grajsko zidovje. Pustim ti sicer Muleja in sto mož, ki te bodo znali braniti; vendar ne čakaj, da pridejo Španjci ampak ubeži z našim najdražjim zakladom, z Juzufom in Miri v gorovje. Našega gradišča, ki ga ondi zakriva skala in gozd, sovražnik ne bo tako hitro izvolal, v tem pa nam pride na pomoč sultan iz Granade s svojo vojsko.»

Tako je govoril Hasan svoji soprogi, objel otročiča, zasedel svojega arabca ter na čelu svojih vojakov odjezdil. Osem dni je Zulejka zaman čakala poročila o soprogu. Deveti dan, ko so kakor navadno gledali s stolpa po okolici, ugledajo daleč nastajajoče oblake prahu. Veselo vsklikne Zulejka: »Prihajajo!« Zakaj drugega ni mislila, nego da prihaja zmagovita soprogova četa. Vri-skaje sta torej tekla otroka po stopnjicah s stolpa in rekla Muleju in straži: »Oče prihaja! Oče prihaja! Hitro, odprite vrata!« Stražniki poslušajo in spusté most. Toda namesto Hasana in Mavrov pridirjajo jekleni španjski vitezi; prepozno je bilo, da bi se stražniki ustavili. Grad so sovražniki osvojili in oropali; plakajoča otroka vzame

neki vitez ujeta s seboj, češ, da se odškoduje za sebi ugrabljena otroka. Ko sta se Juzuf in Miri iz doline še enkrat ozrla na očetov grad, videla sta ga v ognju in kriknila: »Oj, mati, mati!«

»Uboga otročiča!« seže sultanka v povest dečkovo. »In oni krščanski pes, ki ju je ugrabil, umoril ju je gotovo grozovito, kakor je hotel dete uboge Genovefe oni hudobnež, o katerem si pravil včeraj.«

»Ta je bil hudobnež, nadaljuje Konrad, »vitez don Rodrigo, ki je osvojil Hasanov grad, pa ni bil hudobnež. Peljal je ujeta otroka s seboj na svoj grad ter ju izročil svoji soprogi Donni Elviri. Dobra gospa z jetnikoma ni ravnala kakor s suznjema, marveč kakor z lastnima otrokoma. Vkljub temu Juzuf in Miri nista mogla pozabiti svojega očeta in svoje matere. Zakaj, o gospa, grenko in hudo je, ako je treba živeti daleč od starišev v tujini, po domu se je težilo otrokoma srce.«

»Kakor znabiti tebi«, pripomni Fatima. »Povej nadalje!«

»O gospa, kdo vpraša po srcu bornega pritlikavca? — V tem se je obrnila vojna sreča. In Mavri so zopet osvojili Toletansko; na to so sklenili premirje. Emir Hasan je dobil svoj grad nazaj ter ga iz nova pozidal. Tudi soproga, ki je bila z nekaterimi služabniki po skrivni poti ubežala, našel je zopet; a otroka sta se izgubila. »Kristijani so ju ugrabili«, pravili so mu. Obljubil je bogato plačilo onemu služabniku, ki bi mu naznanil, kje bivata njegova ljubljena. In res se je posrečilo Muleju, da je dobil otroka. Emirov služabnik ponudi v gospodovem imenu vitezcu Rodrigu veliko svoto denarja, da izpusti otroka. Don Rodrigo je bil obubožal v vojski, zato je bil pripravljen izročiti dečka očetu. Deklice pa nista hotela prepustiti, da bi ne bila popolnoma brez otrok. Ko pa ugleda ob slovesu Juzuf v očeh sestrice solze, zbudilo ga je tako v srce, da je rekel Muleju, očetovemu služabniku, da se ne more ločiti od sestre Miri ter ostane raje v tujini, dokler ne pošlje oče za oba dovolj zlata.«

»Kako blagodušen deček!« vsklikne sultanka.

»Tako je, gospa, in ker rodi blagodušnost v vsakem plemenitem srcu zopet blagodušnost, ganjena je bila tudi Donna Elvira in rekla: »Don Rodrigo, oba otroka pustiva na dom brez odkupnine. Naš gospod in Izveličar, ki nas je iztrgal iz hujše suznjosti, bode v nebesih naše plačilo!« Zadovoljen je bil Don Rodrigo, in oba otroka sta smela iti z Mulejem. Veselja, ki je napolnjevalo Hasana in Zulejko, ko sta se Juzuf in Miri vrnila, ne morem ti opisovati, o gospa, in tudi hvale ne, ki sta jo izkazala vitezcu in njegovi soprogi.«

»In jeli tvoja povest resnična?« vprašuje sedaj Fatima, »ali jo je izumil tvoj duh? Dvomim, da bi se kak brat tako žrtvoval za svojo sestro.«

»Dogodba se sicer ni zgodila v daljni Španiji«, odgovarja Konrad, ki je pričakoval to vprašanje, »a vendar ni gola iznajdba, in od tebe, plemenita kneginja, zavisi, ali se tudi tako konča, kakor se je v moji povesti.«

»Oj, sedaj se godi in jaz sem med sodelujočimi osebami!« vsklikne Fatima ter z ležišča vstane. »Mislila

sem si že med pripovedjo, da imaš poseben namen! Mala Miri, ki streže meni, in Juzuf, ki je bil prej oproda mojega gospoda, sta pač ista kakor Juzuf in Miri na Španjskem?«

»Oj, gospa, Alah je napolnil tvojo dušo z modrostjo — tako je! In Juzufovi in Mirini stariši jokajo po svojih otrocih kakor Hasan in Zulejka. Poslali so dva pobožna meniha, da bi odkupila njih otroka. Odkupnina pa, ki jo zahteva Abdulah za Juzufa, je tako visoka, da ne moreta meniha nič več ponuditi za Miri, dasi sta tudi že sebe zastavila. Sinoči sta povedala Juzufu ter ga hotela z drugimi tovariši vred peljati na ladijo, ki bode srečne odkupljence peljala nazaj v domovino, starišem v naročje. Toda Juzuf se brani brez sestrice domov vrniti se.«

»Saj je bil vendar pred kratkim hudo tepen in še hujše ga tukaj čaka!« pravi sultanka, čudeč se. »Vi kristijani ste čudni ljudje, v bajkah ni dobiti kaj podobnega! In kaj naj storim, da se povest stambulska jednako konča kakor mavrovska povest na Španjskem?«

»Oj, gospa, Alah ni le tvojega duha z modrostjo, napolnil je tudi tvoje srce z dobrotljivostjo. Izpregovori le jedno besedo pri našem gospodu sultanu, in odpusti ubogo Miri, da se s svojim bratom lahko povrne k starišem, in Alah ti bo povrnil! Saj imaš še toliko suznjev!«

»A nobenega, ki bi mi bil tako drag kakor Miri. — In tudi tebe naj odpustim — kaj ne? Zakaj nisi vpletel v povest tudi bromega pritlikavca?«

»Oj, gospa, sirota sem, po kateri v domovini nobeden ne žaluje, dasi jaz tako ljubim dom. Lahko pač tu živim in umrjem in v nebesih upam plačilo!« Te besede so šle Konradu tako od srca, da se je sultanka težko ubranila solz. A skrila je, kako je ganjena in mirno rekla: »Dovolj za sedaj. A ne poznaš mojega gospoda. Moje prošnje bi pač nič ne pomagale; mislim, da tudi ne ve nič o Abdulahovi kupčiji. Plavolasega dečka bi za zlato ne oddal. Sedaj odidi, pritlikavec; premislil se, kaj bi bilo storiti.«

»Alah te blagoslovi«, pravi Konrad, »tvoja modrost najde pravo pot, po kateri pojde tvoja dobrotljivost!« Globoko se priklone in odide iz sobe. (Konec.)

Razne novice.

(Državna podpora za poškodovane po potresu.) Vlada je odločila štiri milijone gl. v podporo poškodovanim po potresu v Ljubljani in po drugih krajih in sicer bo dala od tega denarja nekaj darila, drugo pa bo brezobrestno posojilo. Hvala Bogu in presvetlemu cesarju za to pomoč! — Seveda je ta podpora v primeri s škodo, ki znaša gotovo nad 10 milijonov gl. nezadostna, vendar bo z njo poškodovanim veliko pomagano. To podporo bo razdeljevala vlada po posebnem v ta namen izvoljenem odboru. Ozirala se bo zlasti na hišne gospodarje, obrtnike in trgovce, na cerkve, šole in dobrodelne zavode. O tem bomo se poročali, ko zveemo natančneje, kako se bo vse to vravnalo.

(Proti sleparjem!) Znani sleparski vremenski prerok Falb, kateri vedno naznanja »kritične dneve«, ob katerih se imajo zgoditi kake nesreče, ki pa ima to posebnost, da nikoli ne zadene pravega časa, je napovedal tudi za mesec juni in sicer od 24—28. dne nov potres za Ljubljano in okolico, ki pa ne bo po Falbovem mnenju nič nevarnega. To napoved so objavili razni listi, ki so s tem povod, da se trosijo po Ljubljani in okolici čudne govorice, kako strašen da bo zopet ta mesec potres v Ljubljani. Ljudje še vedno vsi zbegani se s tem silno plašijo. Zvedeli smo, da se jih misli one dni mnogo odpeljati iz Ljubljane, drugi hočejo prebivati v barakah zunaj mesta itd. Tako skrajno podlo beganje ljudij moramo z vso odločnostjo obsoditi ter povdariti, da je Falbovo govorjenje brez vrednostne podlage, popolno prazno govoričenje in da potresu nikdo razven Boga ne more določati dneva in kraja. Zeleti bi bilo, da bi se ljudje, ki take stvari trosijo mej svet, brezozirno in oestro kaznovali, kajti ako se takim brezvestnim kričačem ne zamaše usta, ne pridemo v Ljubljani nikoli do miru in do dela, česar sedaj vsled grozne katastrofe najbolj potrebujemo.

(Slov. katol. delavske društvo.) V nedeljo 23. t. m. je leto, odkar se je sprožila misel na Šmarni gori, da se ustanovi v Ljubljani katol. delavsko društvo. Ker se je izročilo novo društvo varstvu preblazene Device, hoče tudi ob letu svojega obstanka pohiteti na njej posvečeni kraj, da se ji zahvali za dosedaj izprošene milosti ter jo prosi nadaljnega varstva. V to svrhu se podajo njegovi člani ob 6. uri (ozir. ob 7. uri z vlakom) na Šmarno goro, kjer bode ob 1/2, 10. uri sveta maša in govor. Takoj po dovršenem cerkvenem opravilu se podajo udeleženci nizdolu v gostilno »pri Zibertu« v Vizmarjih, koder se vrši javen shod in po shodu prosta zabava. Z ozirom na izvanredno slavnost prve obletnice tega društva in z ozirom na težke naloge, katere se stavijo društvu v sedanjem žalostnem položaju, ko mora društvo kolikor možno pomagati svojim ubogim članom, se najljudneje vabijo vsi p. n. društveni dobrotniki in sploh vsi delavski prijatelji obojega spola, da se v obilnem številu vdeležijo tega slavnostnega izleta ter poznejše proste zabave. Slavnost se vrši ob vsakem vremenu ter je tudi poskrbljeno za primerne prostore.

(Shod v Radovljici.) Slovensko kat. politično društvo za radovljiški okraj je imelo v torek 4. t. m. popoludne v Radovljici v prostorih g. Hirschmanna svoj občni zbor. Predsednik Vurnik s primernim nagovorom otvori zborovanje. Župnik Ažman kot tajnik poroča o društvenem delovanju v minolem letu. Javnih shodov je društvo priredilo pet, in sicer osnovalni shod na Brezjah 11. junija 1894., shod v Kropi dne 18. novembra min. l., na Bledu 3. februarja, pri Sv. Duhu ob Bohinjskem jezeru 17. apr. 1895. in sedaj občni zbor.

Udov šteje društvo 548, dohodkov je bilo 141 gld. 35 kr., troškov 76 gld. 51 kr., preostanka v gotovini je 64 gld. 84 kr.

V odbor so bili izvoljeni gg.: Vurnik iz Radovljice predsednikom duhovni svetnik in župnik J. Novak,

prvim in lg. Zupan iz Kamne Gorice drugim podpredsednikom; odborniki so gospodje: dekan Razboršek, gorjanski zupan Zumer, zupan v Koroski Beli Soklič, srenjevski zupan Arb, mošenjaki zupan Jugerle; namesto g. R. Šraja, ki se vsled mnogih poslov težko udeležuje odborovih sej, je bil v odbor izvoljen gospod A. Zlogar, župnik v Kranjski gori; namestnika sta mošenjski župnik Berlic in Kl. Dovžan, posestnik v Zabreznici, tajništvo in blagajništvo je zopet prevzel gorjanski župnik g. J. Ažman.

(Katol. slov. izobraževalno društvo v Cerklai) je imelo v nedeljo 16. t. m. v Grahovem shod. Trije govorniki, namreč gg. župnik Lakmayer, Jos. Gostinčar in kapelan Fr. Petec so slikali v izbornih govorih vzroke in žalostno stanje sedanjega ku. ečkega in delavskega stanu. Nad 800 udeležencev je pazljivo poslušalo posamezne strogo stvarne govore, ter je živahno odobravalo. Shod je trajal do 6. ure popoldne, ter se vršil v najlepšem redu.

(Katoliško društvo za delavke) je vsled potresa zgubilo društveno dvorano na Zabjaku. Ker se do sedaj odboru ni posrečilo dobiti primerne stanovanja, vabijo se društvenice na prvi shod po potresu, kateri se bode vršil prihodnjo nedeljo ob 6 uri zvečer v hiši katoliške družbe, Turjaski trg št. 1.

(Ponočne ure za gostilne in kavarne v Ljubljani.) Deželni predsednik baron Hein je izdal nastopni vzlasti zoper beznice jako umestni razglas: »Iz ozirov na javni mir in red vsled razpisa c. kr. deželne vlade z dne 14. julija 1876. leta, št. 4895, za deželno stolno mesto Ljubljana določeno zaporno uro, katera je bila za gostilne in krčme določena na 1. uro po noči in za kavarne na 2. uro po noči, do preklica omejujem tako, da je odslej gostilne in krčme zapirati ob 11. uri po noči in kavarne ob 1. uri po noči. Vendar pooblaštam mestni magistrat, da sme zaupanja vrednim obrtnim imetnikom dovoljevati podaljšanje do navadne zaporne ure, ne da bi morali za dopustilo plačati kakšno takso. Vsa druga določila zgoraj navedenega razpisa z dne 14. julija 1876. leta ostajo neizpremenjena«. Ta odredba stopila je že v veljavo.

(Na Japonskem katoliških vojakov) ne morejo dosti prehvaliti zaradi njih srčnosti in pogumnosti. Japonci pripisujejo to katoliški veri in to po pravici! Da bi le spoznali Japonci, kje je zveličanje in kje vir vsega dobrega! Katoliški vojaki so podali se s škapulirjem na prsih v najhujši boj in ko so videli njih tovariši, da so prišli neposkodovani iz boja, hoteli so takoj sprejeti katoliško vero. Veliko število teh častnih bojnikov je zdaj v cesarjevi telesni straži!

(Nova papeževa okrožnica.) »La Vera Roma« poroča iz Vatikana, da bode sveti Oče Leon XIII. v posebnem pismu oporekal petindvajsetletnici, odkar je prišla v Rim laška vlada lastit si papeževe pravice. Oblika in čas tega protesta se še nista objavila.

(Prazna vera.) Dne 14. junija je bilo v Tomsku obsojenih 13 kmetov k večletnemu prisilnemu delu, ker so umorili nekega neznanega moža, trdeč o njem, da je kolera.

(Za častne člane) je imenoval odbor slov. katol. akademičnega društva „Danice“ na Dunaju gg.: prof. dr. Ant. Mahnič, drž. poslanca vodjo Fr. Povšeta in vitanjskega župnika Žičkarja v priznanje zaslug, katere so si imenovani gospodje pridobili za ustanovitev in razvoj akademičnega društva „Danice“.

(Nesreča.) Iz Rovinja se poroča: Na Sv. R. Telesa se je zbralo v hiši, kjer je umrl neki Masserotto, blizu 70 ljudi. Ko so bili vsi v sobi, kjer je ležal mrlič, vdrla so se jim tla in vsi so se z mrličem pogreznil v spodaj ležečo klet. Zalibog da so iz razvalin izvlekli poleg umrlega Masserottija še 14 drugih mrličev in 25 hudo ranjenih ponesročencev. Seveda je bil nemudoma ves Rovinj po koncu.

(Vročina v Ameriki.) Iz Novega Yorka poročajo dne 3. t. m., da je te dni nastala po združenih državah Severne Amerike neznosna vročina. Vsled tega morale so razne tovarne in livarne popolnoma ustaviti delo. Mnogo oseb je umrlo za solničarico, veliko konj je počepalo.

(Konjska premojanja) se bodo letos na Kranjskem vršila: Dne 3. septembra v Lescab, 4. septembra v Kranju, 5. septembra v Kamniku, 6. septembra na Vrhniki, 7. septembra v Ribnici, 9. septembra v Št. Jerneju in 10. septembra v Trebnjem.

(Duhovnik — iz kraljeve rodevine.) Iz Draždan se poroča, da bode princ Maks, mlajši brat nadvojvodinje Marije Josipine, v Eichstättu koncem julija t. l. v mašnika posvečen.

(Vsled veselja — umrl.) V Goelle na Mažarskem je dobil oskrbnik P. Romeny radi velikih zaslug, katere si je na gospodarskem polju pridobil, — zlati križec s krono. Ko je zvedel za nepričakovano odlikovanje, se je tako razveselil, da ga je kup zadela in da je takoj umrl.

(Človeško življenje — za jednega petelina.) V Nemesti na Mažarskem je L. Varadi pobrala kamen, da bi sosedovega petelina z vrta spodila. Sosed M. Darazs so je vsled tega tolikanj razkačil, da je zagrabil motiko ter sosedinjo tako po glavi udaril, da je mrtva obležala.

(Dobro se je odrezala) neka ženica, vračajoča se iz božjega pota. Molila je namreč med potjo v železničnem vozu rožni venec. Poleg nje sta sedela »razsvitljena« trgovinska agenta. Ko je ženica odmolila, vprašala sta jo zabavljivo: »Gotovo ste videli vso sveto družino skupaj? Sta-li bila tudi vol in osel pri njih?« »Ne«, pravi ženica, »na ta dva sem naletela še le med potjo.« Dobro je odgovorila.

(Grozna kazen.) Med drugimi slabimi navadami je na Kitajskem tudi smrtna kazen, ki obstoji v tem, da se zločincu tako dolgo zabranjuje spanje, dokler ne umre. Pred nedavnim časom je bil obsojen v tako smrt človek, ki je umoril svojo ženo. V ječi zaprtega so ga čuvali stražniki noč in dan ter mu zabranjevali spanje. Osmi dan zapora je prosil, naj ga vendar usmrtijo, ker ne more več prenašati bolečin. Toda tej prošnji niso ugodili in revež je šele devetnajsti dan umrl vsled slabosti.

(Slaba vest.) V nekeje gostilni naznani natakarkar gostom, da čaka zunaj žena, ki pravi, da ji je mož

obljubil, da pride danes zvečer preje domov. Vsi gosti na jedenkrat poskočijo kvišku, ter drug drugemu govore: »Najbrže, da sem jaz tisti!«

Tržne cene v Ljubljani

dne 15. junija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7 50	Špeh povejen, kgr.	— 64
Rož,	6 30	Surovo maslo,	— 72
Jedmen,	6 40	Jajce, jedno	— 2
Oves,	7 —	Mleko, liter	— 10
Ajda,	6 80	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso,	7 —	Telečje	— 64
Koruz,	8 —	Svinjsko	— 66
Krompir,	3 30	Koštranovo	— 40
Leča, hktl.	11 —	Pišanec	— 10
Grah,	10 —	Golob	— 18
Pilol,	11 —	Seno, 100 kgr.	1 78
Maslo, kgr.	— 92	Slama,	1 60
Mas,	— 66	Orva trda, 4 kub. mtr	6 90
Špeh sveč,	— 56	„ mehka,	4 06

Loterijske srečke.

Dunaj, 15. junija:	38	35	69,	87,	51.
Graec, 15. junija:	55	83,	21,	46,	49.
Line, 25. maja:	51	36,	77,	70,	58.
Trst, 25. maja:	47,	26,	59,	42,	55.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 4. julija 1895 zvečer.

ALBUM

Ljubljana po potresu

(14. april 1895)

S 14 ilustracijami — Cena 25 kr.

100 kom. 20 gid.

Po pošti se proti vpostanim 27 kr.

Dobiva se v Katol. Bukvarni, pri Henr. Ničmanu in v Katol. Tiskarni v Ljubljani.

Zanesljivim razprodajalcem znaten popust!

V prodajalnicu z mešanim blagom sprejme se takoj

deček

poštenega zadržanja, zmožen nekoliko računstva in pisanja, ter konja privajen, s primerno plačo. 258 (1)

Več pove iz prijaznosti upravištvo tega lista.

Umetniška in stavbinsko-kamnoseška obrt

Rudolfa Jegliča

256 3—1 v Kranju

se priporoča v izdelovanje

kamnoseških in podobarskih izdelkov

iz najrazličnejših vrst kamna.

Tu se izvršujejo naročila na svunaj, isto tako načrti in projekti in tu se nabaja vedja, jako dobro izbrana zaloga izgotovljenih nagrobnih kamnov in raznoterih del po najreelnejših in najnižjih cenah. 380 3—1

CENIK vin vipavske in istrske vinarske zadruga.

V ekladišču v Šiški št. 9 nad 56 litrov: V pivnici (na drobno) na Bregu št. 1:

	hektoliter	liter
223 (24-7)		
Vipavsko belo I.	24- do 25-	—36
II.	23- do 23 50	—36 do —40
Vipavski Rulandec, desert	37-	—52
Rizling	30-	—48
Sipa	37-	—52
Burgundec	—	—
Istrski teran, stari	16-	—70
novi	18-	—32
Istrsko belo	19-	—32
Istrski Refoškot	35-	—59
Refoško 100 but.	90-	120

Zadrugi razpošljati vzorce in vina direktno.

Pozor! Svarilo!

Varujte se,

da ne bote opeharjeni pri nakupu sladne kave. Dobičakaže jo ljudje še vedno ponarejajo Kathreinerjevo kavo, zato ne jemljite drugih ko bele izvorne zavoje z napisom

„Kathreiner“.

Kathreiner-Kneippova sladna kava je odina zdrava in okusna primes k bobovi kavi, namoma pridelak v celih zrnih; vsaka škodljiva primes je izključena.

6-1 244

Najboljša, izredno okusna je župnika Kneipp-a sladna kava

OCHRANNA-ZNÁMKA

v rudečih štirioglatih zavitkih s sliko župnika Kneippa.

Oelzova kava

v rudečih okroglatih zavitkih 24-12

Vsaka posebej porabljena ali pomešana nameščata popolnem navadno iznato kavo.

Dobivata se v vsaki boljši prodajalnici.

Kjer ni zaloga, pošlje jo izdelovatelj (Oelz v Bregencu) po pošti v zavajih po

4½ kilograma za glč 2 10.

639 24-24

Dobiva se najcenoje v podpisani lekarni, ako se naroča po pošti.

TRADEMARK.

SCHUTZMARKE

Najboljše kakovosti, blagodejen oživljajoč, krepljen in zlasti sredstvo za vzbujanje teka je

Marijacejski liker

1 stekl. 20 kr., 6 stekl. 1 glč.
3 ducate steklenice 4 glč. 80 kr.

Nadalje za želodec:

Kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 glč., 3 ducate 4 glč. 80 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanji, skazenem želodcu. — Skatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 skatuljami velja 1 glč. 5 kr.

Za prsa:

Zeliščni sok ali prsni sirop za odraslene in stroke; raztvorja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 glč. 50 kr.

Za trganje:

Protinski ovet (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 glč. 25 kr.

Vsa ta našeta in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja

v Ljubljani zraven rotovž

in se vsak dan s prvo pošto razpošljajo. 252 24-2

Križev pot

s ličnim okvirom vred. 95 cm. visok, popolno izdelan, je na prodaj za nitko ceno

65 goldinarjev.

FR. TOMAN,

podobar in pozlatar v Ljubljani,

9 251

Križevniški trg štov. I.

393 3-2

Trtne škropilnice

jako tipejne ter na dva načina narejene, stane ena iz medenine (mesinga) v obliki škarij 6 glč., druga tudi iz medenine ter v obliki krogle stane 5 glč.

Izdelujem pa tudi druge različne priprave n. pr.

kletarske kadilnice, filtre za vino čistiti itd. itd.

K obilni naročbi se najljudneje priporoča

Anton Katna,

4-3 246

klepar v Radečah pri Zid. Mostu

Škropilnice se pa tudi dobijo pri

Av gustu Kajtna-tu v Litiji.

243 **Zadnja cena.** 9-3

R. Miklauc
v Ljubljani, Špitalske ulice 5

Zadnja cena. Zadnja cena.

prporočam svojo zalogo gvančnega blaga. Imenujem posebno štef in oajg za moške obleke, kakor tudi lepo volnato blago in lepi kamrik za ženska oblačila. Tudi imam najnovejšo šidane in volnate rute in posebno močno belo in rujava kotonino iz prve tovarne, kakor sploh vse v to 307 vrsto spadajoče blago. 10 6

Zadnja cena.

Cesarsko-jubilajne cerkovstavnene srečke po 1 gl.

Glavni dobitek Zadnji mesec!

30.000 goldinarjev

vrednosti. 252 2-1

Srečke priporoča J. C. Mayer v Ljubljani.

Delavnica kleparskih, kijučarskih,

ANTON BELEC

Št. Vid nad Ljubljano

izdeluje ter ima v zalogi

cerkvene svetilnice ali stalnice

220 8 dve po 194 5-4

iz kositarja 12, 15, 18, 20 gl., iz medenine 22, 24, 28, 32 gl., iz tempaka 40, 50 gl.,

obhajilne svetilnice

iz kositarja po 2 gl., iz medenine po 5, 8, 10 gl.

pušice z zvončki

za pobiranje mloščine, iz kositarja po 1-50 gl. iz medenine 5 gl.

štedilna železna ognjišča

vsa železna in tudi razna za vzidati.

!!Pokrivanje zvonikov!!

Barvanje zvonikov

napeljevanje strešnih žlebov in strelovodov.

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča itd.

Kovino - tiskarskih, stavbenih in galanterijskih del.

Kmetovalcem kateri se hočejo poučiti o marsičem, kar koristi njihovemu uspešnemu gospodarstvu, priporočamo knjižico

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal Iv. Belec, župnik.

Cena 20 kr., po pošti 23 kr. Dobiva se v "Katoliški Tiskarni" v Ljubljani.

7 **Alojzij Vodnik**, 228
kamenarski mojster Ljubljana
Koledvetske ulice 23 in 24
priporoča največjo zalogo na Kranjskem: Grobne spomenike od gl. 10 naprej, strojarske ploče od gl. 20 naprej, ploče za pohištvo iz raznih mramorjev, mramor-mozaike za tla po opekah, vezah in lepa šmirgelment-ploče od gl. 2 m² naprej.

Vsi stroji za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo!

IG. HELLER, Dunaj,
2/2 Praterstrasse 49. 225 5

Herbabny-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

Ta že 25 let s največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdravnikov najbolje priznani in priporočani prsni sirup rastaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prievajajoči obliki, je jako koristno za naraščanje krvi, rastopljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo naraščanje kosti. Cena steklenici Herbabnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gl. 25 kr., po pošti 30 kr. več za ravljanje. (Polovičnih steklenic ni.) 196 20-13

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imi in, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 22 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva naj te sorej vselej izrečno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Faxi naj se tudi na to, da je kraven stoječa oblastveno protokolirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se kapeljati niti z nižjo ceno, niti s drugimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe! 627 20-30

Osrednja razpošiljalnica za provinco: na Dunaju, lekarna „sur Barmherzigkeit“ Neubau, Kaiserstrasse 75. Prodajajo ga gg.: lekarničarji: V Ljubljani J. Svoboda, G. Piccoli, Ubald pl. Trnkóczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju: J. Kupferschmied, Baumbachovi dediči; na Reki: J. Gmeiner, G. Prodám, A. Schindler, A. Mizsam, lekarničar. P. Prodám, M. Mizsam, drog.; v Brezjah: A. Ruppert; na Svodjem (Gmünd): E. Müller; v Celovcu: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kometter, A. Egger; v Novem mestu: A. pl. Sladoviox; v Št. Vidu: A. Reichel; na Trbižu: A. Slegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Suttina, B. Biasoletto, J. Seravallo, E. v. Leutenburg, P. Prendini, M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Črnomlju: J. Blažek; v Velikovecu: J. Jobst; v Wolfbergu: J. Hath.

Kwizalov
Umid proti protinam
 Mnogoletno proizkušeno, kolektivno
 slajšeječa domača sredstva. Odkrivala
 za vrljanje pred in po dolgotrajnem lekovanju.
 Cena steklenici 1 gld. a v. i. a stakl. 60 kr. a v.
 302 (20) 27. **Glavna lekarna v**
Okrožna lekarna v Korupburgu.
 Dostava se v vseh lekarnah.
 Pačnik je na vsakem steklenici in staklci.

Prevzete strojarije v Kranju.

Uljudno naznanjam sl. oblinstvu, da sem prevzel

strojarijo v Kranju

Savsko predmestje št. 33. (preje Janez Pollak)

ter se toplo priporočam v obilni obisk in številno naročanje osobito gg. ševljarjem, kmetovalcem, kateri imajo blago za strojenje. Potrudil se bodem postreči z dobrim blagom in zanesljivim delom.

Velepostovanjem

Janez Zupan,

strojarski mojster.

2-2 253

Anton Košir
 Jermenar
 v Ljubljani

prav uljudno naznanja, da se je preselil
v poslopje „pri južnem kolodvoru“ št. 39
 (Hotel Südbahnhof) v Kolodvorski ulici
 ter priporoča svojo lepo zalogo Jermenov za stroje, pa tudi ve-
 zanje in šivanje istih.

Zaloga vsakovrstnih kovčgov in torbic. 253 2-2

Največji izbor.

Skrbno izdelovanje
 Najnižje cene.
 Popravila
 Preobleke

L. Mikusch,
 tovarna defnikov,
 Ljubljana, Mestni trg 18.

Fr. Petrič

v Ljubljani

Špitalske ulice.

priporoča veliko svojo zalogo vsakovrstnega

blaga za moške in ženske obleke

vlasti domačega in bruskega sukna, razno volneno blago za ženska oblačila, rumburško platno, cefir, tkanino, vsakovrstno hlačevino, vso podlago in potrebščine za krojače, dalje svilnate, piketaste, platnene in bombažaste glavne in šepne rute.

Izobno, trpežno črno sukno za duhovniške obleke, talarje, haveloke itd.

Ostanki najraznovrstnejšega blaga so v veliki izbiri po zelo znižani ceni na razpolago.

Kot zdravilno za bobere kava se priporoča | Najkakovostna, edina zdravila in ob enem
 po zdravniških šolskah, otrokom in bolnikom | najcenejša priprava k bobovi žitni jasi

KATHREINER-
KNEIPPOVA SLADNA KAVA.

CASTNI DIPLOM
 1891-1894
 8 ZLATIH KOLAJN

Najbistejši prirodni plod
 v celih zrnih,
 ki se ne dejo posarejati.

Se dobi povsod: $\frac{1}{2}$ Kile za 25 kr.

Post: nabavljajte in jemljite
 le izvirno novoje v imenu
 "Kathreiner".

203 15-9